

Politik Bilim

“Ekonomik milliyetçilik”

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Belki gözünüze çarpmıştır; 09 Ocak 2010 günlü Milliyet'te “*Clio Ayaklanması*” başlıklı bir haber yer aldı. Levent Köprülü ve Sabetay Varol'un bildirdiklerine göre, Renault'nun, dördüncü nesil Clio modelinin üretimini, 2011'den itibaren Flins'teki fabrikasından OYAK'la ortak olduğu Bursa'daki fabrikasına kaydıracağı haberi, Fransa'yı ayağa kaldırmış. Sebep, bu üretim kaymasının Fransa'da yol açacağı istihdam kaybı... Aynı habere göre, Cumhurbaşkanı Sarkozy'nin partisi UMP'nin sözcüsü Frederic Lefebvre, Clio IV üretiminin tamamen Türkiye'ye kaydırılmasının kendileri için “*kabûl edilemez*” olduğunu savunurken, bunun engellenebileceğini îmâ etmiş. Krizde, hükûmetin otomotiv üreticilerine yönelik desteklerinin, üretimi ve istihdamı Fransa içinde korumaları şartıyla verildiğini hatırlatmış.

İlgili sendika da, devleti duruma müdahale etmeye çağırarak “*Clio üretiminin Fransa sınırları dışına taşınacağı doğrulanırsa, hükûmetin buna seyirci kalması mümkün olamaz. Zira Fransız otomobil üreticilerinin istihdamı korumak için devletten aldığı destekler, halkın vergilerinden sağlanan kaynaklarla verilmişti.*” demiş. Bu arada, Renault'nun Türkiye'deki ortağı OYAK'ın konuyla ilgili Grup Başkanı Celal Çağlar da “*Bunlar stratejik konular. Görüşmeler devam ediyor.*” demiş.

10, 12, 14 Ocak'ta yine Milliyet'te yer alan haberlerden öğreniyoruz ki, ekonomik kriz nedeniyle zora giren otomotiv sektörüne yardım amacıyla Renault ve PSA Peugeot Citroen Grubu'na geçtiğimiz yıl 3'er milyar Avro'yu bulan çeşitli desteklerin verildiği Fransa'da, hükûmet kanadından gelen tepkiler devam etmiş. “*Ürünü üretmek üzere [fabrikalar] yabancı ülkelere taşındıktan sonra, dönüp aynı ürünü bize satma olayını kabul etmiyorum.*” diyen Sanayi Bakanı Estrosi'nin ardından Cumhurbaşkanı Sarkozy de “*Biz parayı fabrikaların dışarı gitmesini seyretmek için vermedik.*” demiş.

15 Ocak günlü Milliyet'te yer alan Ekonomi Servisi' kaynaklı habere göreyse, Sanayi Bakanı Estrosi, Renault'un vereceği kararlarda daha çok söz sahibi olmak için Fransız devletinin Renault'daki %15,1'lik hissesini %20'ye çıkarabileceğini söylemiş. Ama aynı habere göre, AB'den Fransa'ya Clio IV için uyarı gelmiş. AB Komisyonu'nun Rekabetten Sorumlu Üyesi Neelie Kroes, Renault'yu engellemeye çalışan Fransız yetkililerden savunma isteyeceğini açıklamış. Kroes, “*Her zaman korumacılığa karşı sert çıktım. Ekonomik milliyetçilik, misilleme yaratarak bir kısır döngü oluşturur. Bu da krizi bugünkünden on kat kötü hâle sokar ve toparlanma şansımızı da yok eder.*” demiş.

Yine bu haberlerden öğrendiğimize göre, Renault'un Clio IV'ün üretimini Bursa'ya kaydırmak istemesinin ana nedeni Türkiye'de üretimin otomobil başına 1.400 Avro daha ucuz olmasıymış. Üstelik bu fabrika, üretiminin kalitesi bakımından Renault dünyasında “*referans alınan*” bir fabrikaymış. Anlıyoruz ki, Renault'un, Clio IV'ün üretim yeri olarak Bursa'yı seçmesinin nedeni, kaliteden taviz vermeden maliyet düşüşü sağlayarak dünya pazarlarında rekabet üstünlüğü kazanmak...

Hani, OYAK'tan Grup Başkanı C. Çağlar “*bunlar stratejik konular*” demiş ya, işte o ‘**stratejik konular**’, sonuçta, Sarkozy ile Renault Başkanı Carlos Ghosn arasında yapılan görüşmede çözülmüş (S. Varol; Milliyet, 17 Ocak). Yapılan açıklamaya göre Renault, Clio IV üretiminin tamamını Bursa'ya kaydırmak yerine bir kısmını da Flins'teki fabrikasında yapma ve bu fabrikada istihdamı koruma taahhüdünde bulunmuş...

Üretimin tamamen Flins'te yapılması kararı çıksaydı Türk tarafı ne yapabilecekti? Hiçbir şey... Türk sanayicisi için bilinen basit gerçektir; '**stratejik kararları**' teknoloji üstünlüğünü elinde tutan yabancı ortak verir. Siz, AB'nin çıkışına bakıp, 'ama bu olayın ardında bir de ekonomik milliyetçilik var,' diye düşünmeyin. AB'nin yaptığı hamamın namusunu kurtarma gösterisidir. Daha çok, teknolojide nal toplayan ülkelerin o hamamda yıkanan 'liberalleri' için gösterime konur.

CBT. 29 Ocak 2010